

Pohjois-Karjalan hyvinvointialue

Osallisuusohjelma 2023-2025

Hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen lautakunta 14.9.2023

Aluehallitus 13.10.2023

Aluevaltuusto 12.12.2023

Sisällysluettelo

1	Osallisuuden edistämisen perusta	2
2	Strategia ja arvot	3
3	Osallisuustavoitteet ja toimenpiteet	4
4	Seuranta.....	5
5	Tausta-aineistot.....	5

Tekijät

Pohjois-Karjalan hyvinvointialue – Siun soten osallisuusvaliokunta

”Osallisuus kuuluu kaikille”

1 Osallisuuden edistämisen perusta

Laki hyvinvointialueesta 611/2021 linjaa vahvasti hyvinvointialueen osallistumista ja vaikuttamista. Hyvinvointialueen asukkailla ja palvelujen käyttäjillä on oikeus osallistua ja vaikuttaa hyvinvointialueen toimintaan.

Aluevaltuuston on pidettävä huolta monipuolisista ja vaikuttavista osallistumisen ja vaikuttamisen mahdollisuuksista ja menetelmistä. Osallistumista ja vaikuttamista voidaan lain mukaan edistää erityisesti (29 §):

1. järjestämällä keskustelu- ja kuulemistilaisuuksia sekä asukasraateja
2. selvittämällä asukkaiden ja hyvinvointialueella säännönmukaisesti tai pitempiaikaisesti asuvien tai oleskelevien palvelujen käyttäjien mielipiteitä ennen päätöksentekoa
3. valitsemalla palvelujen käyttäjien edustajia hyvinvointialueen toimielimiin
4. suunnittelemalla ja kehittämällä palveluja yhdessä palvelujen käyttäjien kanssa
5. järjestämällä mahdollisuuksia osallistua hyvinvointialueen talouden suunnitteluun
6. tukemalla asukkaiden sekä järjestöjen ja muiden yhteisöjen oma-aloitteista asioiden suunnittelua ja valmistelua.

Osallisuusvaliokunta vastaa osallisuusohjelman valmistelusta sekä seurannasta ja arvioi sen toteutumista. Osallisuusohjelma linjaa keskeisiä osallisuuden edistämisen periaatteita ja käytäntöjä Pohjois-Karjalan hyvinvointialueella. Osallisuusohjelma täsmentyy vuoden 2023 strategiatyön päätöksenteon jälkeen. Ohjelman toimenpiteiden konkretisoimista jatketaan yhteistyössä hyvinvointialueen henkilöstön, vaikuttamistoimielimien, osallisuusvaliokunnan, asukkaiden ja sidosryhmien kanssa. Osallisuusohjelma on käsitelty Hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen lautakunnassa 14.9.2023 ja Aluehallituksessa 13.10.2023 ja hyväksytty valtuustossa 12.12.2023.

2 Strategia ja arvot

Osallisuusohjelmassa toteutetaan strategisia tavoitteita ja arvoja.

Strategiset tavoitteet:

1. Toimintamme lähtökohtana on ennaltaehkäisy sekä hyvinvoinnin, terveyden ja turvallisuuden edistäminen yhteistyössä asukkaiden ja yhteistyökumppaneiden kanssa.
2. Monikanavainen palveluverkkomme vastaa väestön palvelutarvetta.
3. Palvelujen saatavuus, saavutettavuus ja oikea-aikaisuus paranevat.
4. Johtamistamme ja palvelujen kehittämistä ohjaa henkilöstön osallistaminen toiminnan jatkuvaan parantamiseen sekä toimintatapojen yhtenäistämiseen.
5. Huolehdimme henkilöstön riittävydestä, osaamisesta, työhyvinvoinnista ja sitoutuneisuudesta.
6. Toimintamme on tuloksellista, laadukasta ja kustannusvaikuttavaa.
7. Toimintamme on pitkäjänteistä, tulevaisuuteen katsovaa ja päätöksenteko lapsen edun mukaista.

Arvot: Asiakslähtöisyys, avarakatseisuus, turvallisuus, yhdenvertaisuus, vastuullisuus.

3 Osallisuustavoitteet ja toimenpiteet

Tässä osallisuusohjelmassa tarkastellaan osallisuutta asukas- ja asiakasosallisuuden näkökulmasta. Henkilöstön osallisuus huomioidaan henkilöstöohjelmassa.

Viestimme selkeästi ja monikanavaisesti
Luomme mahdollisuuksia osallistua ja vaikuttaa
Hyödynnämme asiakaspalautetta
Edistämme järjestöjen toimintaedellytyksiä ja toimintamahdollisuuksia

Viestimme selkeästi ja monikanavaisesti		
Toimenpiteet	Toteutunut	kyllä/ei/miten
Luomme osallisuuden verkkosivun ja painettavan oppaan, joilla teemme osallistumisen mahdollisuudet näkyväksi.		
Viestimme osallistumisen vaikutuksista.		
Asukkaita ja asiakkaita osallistetaan verkkosivujen uudistukseen.		
Luomme mahdollisuuksia osallistua ja vaikuttaa		
Toimenpiteet	Toteutunut	kyllä/ei/miten
Hyödynnämme vaikuttamistoimielinten ja järjestöjen asiantuntijuutta asioiden valmistelussa.		
Järjestämme alueemme jokaisessa kunnassa asukastilaisuuden vähintään kerran vuodessa, toteutamme asukaskyselyitä ja hyödynnämme tietoa asioiden valmistelussa.		
Hyödynnämme monipuolisesti eri asiakasryhmiä, asiakasraateja ja kokemusasiiantuntijoita palvelujen kehittämisessä erilaisia osallisuuden menetelmiä käyttäen.		
Pilotimme Pol.is osallisuustyökalua		
Huomioimme vaihtoehtoiset osallisuuden tavat, erityisesti lapset sekä muut kohderyhmät (ikäryhmät, erityistarpeet)		
Hyödynnämme asiakaspalautetta		
Toimenpiteet	Toteutunut	kyllä/ei/miten
Kehitämme palautteenanto menetelmiä eri kanavien kautta		
Varmistamme asiakaspalautteiden käsittelyn, hyödyntämisen ja tiedotamme toimenpiteistä.		
Edistämme järjestöjen toimintaedellytyksiä ja vaikuttamismahdollisuuksia		
Toimenpiteet	Toteutunut	kyllä/ei/miten
Kehitämme yhdessä järjestöyhteistyötä ja järjestöjen toimintaedellytyksiä		
Ohjaamme asiakkaita kolmannen sektorin toimintaan yhteistyössä järjestöjen kanssa.		
Kehitämme vapaaehtoistoimintaa soteympäristössä		

4 Seuranta

Valtuusto hyväksyy osallisuusohjelman. Raportointi valtuustolle tehdään strategian arvioinnin yhteydessä. Osallisuusvaliokunta arvioi ohjelman toteutumista kerran vuodessa.

5 Tausta-aineistot

- Meijän maakunnan osallisuuskysely 2018
- Siun Helmikuu 2020 asukaskysely
- Pohjois-Karjalan järjestökysely 2021 ja 2023
- Tulevaisuuden sotekeskushankkeen asukaskysely 2021 ja 2022
- Asukaskysely Kohti hyvinvointialuetta kuntakierroksella syksy 2022
- Osallisuuskysely Siun soten henkilöstölle ja luottamushenkilöille syksy 2022
- Joensuun osallisuusohjelma 2021–2025